

Załącznik
do uchwały Nr 13/05/2024
Zarządu Banku Spółdzielczego
w Poniatowej z dnia 28 maja 2024r.

Bank Spółdzielczy w Poniatowej
www.bsponiatowa.pl

UJAWNIEŃ INFORMACJI

**o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku,
funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń
oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom**

według stanu na dzień 31.12.2023

Wprowadzenie

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Poniatowej z siedzibą 24-320 Poniatowa, ul. 1 Maja 7B, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000086480. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000501529. Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność na terenie województwa lubelskiego i zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.

2. Podstawa sporządzania Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi wykonanie postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) oraz „Polityki Informacyjnej w zakresie adekwatności kapitałowej”.

Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji zawartych w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Poniatowej według stanu na 31 grudnia 2023 r.”

3. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Poniatowej” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku, która podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

„Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Poniatowej” zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami. Na jej podstawie opracowywane są polityki zarządzania ryzykami definiujące apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść (do każdego z ryzyk uznanego za istotne).

Akceptowalny poziom ryzyka ustalany jest przez Zarząd Banku oraz zatwierdzany przez Radę Nadzorczą. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka, podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami i „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Poniatowej”.

Przepływ informacji dotyczącej zarządzania ryzykami kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Poniatowej” definiującej: częstotliwość, zakres, odbiorców

i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

3.1. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne, do których zadań należy:

- 1) Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku, sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Okresowo otrzymuje syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa ich występowania oraz metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 2) Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem. Ocenia proces zarządzania ryzykiem dla właściwego prowadzenia działalności bankowej;
- 3) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykami, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykami;
- 4) Stanowisko ds. zgodności – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku;
- 5) Zespół Zarządzania Ryzykami monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom banku informacji dotyczących podejmowanego przez bank ryzyka oraz opracowywanie i aktualizacja regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami. Szczegółowe zadania zespołu zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej;
- 6) Stanowisko Analityka Kredytowego ocenia zdolność kredytową klienta oraz projektuje decyzje kredytowe, wraz z doborem adekwatnych zabezpieczeń i oceną ryzyka pojedynczej transakcji, odpowiada za weryfikację dokumentacji kredytowej pod kątem kompletności i poprawności;

- 7) Stanowisko ds. Monitoringu monitoruje, raportuje i ocenia sytuację ekonomiczno-finansową Kredytobiorców, przeprowadza monitoring zabezpieczeń do udzielonych kredytów, dokonuje niezależnego przeglądu klasyfikacji portfela kredytowego, przygotowuje propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych;
- 8) Główny księgowy ma za zadanie opracowywanie założeń do planów ekonomiczno-finansowych Banku, wykonuje bieżące zarządzanie ryzykiem płynności;
- 9) Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku – stanowi III linie obrony. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność wszystkich jednostek i komórek ze Strategią Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
- 10) Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk obowiązujących w Banku zawartych w wewnętrznych regulacjach.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje: gromadzenie informacji, identyfikacje i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie oraz raportowanie. Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania ryzykami oraz polityki, instrukcje i regulaminy.

4. Zakres stosowania

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

5. Fundusze własne

Fundusze własne Banku zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 PE i Rady (UE) oznaczają sumę następujących elementów:

- a) kapitału Tier I,
- b) kapitału Tier II.

Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I (CET 1) i kapitału dodatkowego Tier I.

1. Kapitał podstawowy Tier I (CET I) składa się z następujących pozycji z zastosowaniem wyłączeń, korekt i opcji alternatywnych o których mowa w Rozporządzeniu UE:

- a) Funduszu udziałowego;
- b) Funduszu zasobowego;
- c) Kapitału rezerwowego;
- d) funduszu ogólnego ryzyka bankowego.
- e) skumulowanych innych całkowitych dochodów;
- f) niezrealizowanych zysków i strat z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych

do wartości godziwej;

Do kapitału podstawowego Tier I Bank może włączyć zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne przed podjęciem formalnej decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy w danym roku wyłącznie po spełnieniu następujących warunków:

- 1) zyski te zostały zweryfikowane przez niezależne od Banku osoby odpowiedzialne za badanie sprawozdań finansowych;
 - 2) bank wykazał w sposób zadawalający właściwy organ, że kwota tych zysków została pomniejszona o wszelkie możliwe do przewidzenia obciążenia lub dywidendy;
 - 3) uzyskania zezwolenia od Komisji Nadzoru Finansowego.
- 2. Odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:**
- a) straty za bieżący rok obrotowy,
 - b) wartości niematerialne i prawne,
 - c) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
 - d) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, jeżeli ich wartość przekracza określone limity,
 - e) posiadane własne instrumenty kapitałowe,
 - f) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - g) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - h) udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity,
 - i) kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %),
 - j) kwota niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych.
- 3. Kapitał dodatkowy Tier I (AT1) składa się z następujących elementów:**
- a) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II;
 - b) odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:
 - 1) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - 2) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - 3) udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.
- 4. Kapitał Tier II składa się z następujących elementów:**
- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;

- 2) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem;
 - 3) odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
 - a) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - c) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.
5. Odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
- a) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - b) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - c) udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

Wartość poszczególnych składników funduszy własnych na dzień 31.12.2023 roku (PLN.)

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	37 651 572
Kapitał Tier 1	36 377 572
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	36 377 572
Kapitał rezerwowy (fundusz rezerwowy i fundusz zasobowy)"	33 570 535
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	2 300 000
Fundusz z aktualizacji wyceny	286 054
Fundusz udziałowy	241 300
(-) Wartości niematerialne i prawne	- 20 317
(-) nadwyżka ponad 10% zaangażowania kapitałowego w BPS SA	0
Kapitał Tier 2 (T2)	1 274 000
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego [do wysokości limitu 1,25% RWA]	1 274 000

Kalkulacja współczynników wypłacalności Banku na dzień 31.12.2023 r.

Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Wskaźnik na 31.12.2023r.
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Kapitał podstawowy Tier 1/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku * 100%.	22,67%
Współczynnik kapitału Tier I	Kapitał Tier 1/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku *100%.	22,67%
Łączny współczynnik kapitałowy	Fundusze własne Banku/łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku*100%.	23,46%

6. Wymogi kapitałowe – art.438 Rozporządzenia CRR

6.1. Informacje ogólne

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

W procesie oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Poniatowej udział biorą:

- 1) Rada Nadzorcza zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka oraz dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii i polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w Banku. Ponadto sprawuje również nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego Banku;
- 2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku;
- 3) Główny księgowy ma za zadanie zaliczanie ekspozycji kredytowych do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka, obliczanie minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka Filaru I NUK oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony jest w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej;
- 4) Zespół zarządzania ryzykami opracowuje i aktualizuje procedury oceny procesu ICAAP, wyznacza minimalne i dodatkowe wymogi kapitałowe oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej, wykonuje w cyklach rocznych przeglądy procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentuje wyniki tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku;
- 5) Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Minimalne wymogi kapitałowe – wymogi wyliczane na pokrycie ryzyk ujętych w Rozporządzeniu UE, tj. ryzyka kredytowego, rynkowego, przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań w portfelu handlowym, przekroczenia progu koncentracji kapitałowej oraz operacyjnego.

Bank stosuje następujące metody obliczenia minimalnych wymogów kapitałowych:

- 1) ryzyko kredytowe – z zastosowaniem metody standardowej,
- 2) ryzyko rynkowe (walutowego) – związanego ze skalą działalności dewizowej, z zastosowaniem metody podstawowej,
- 3) ryzyko operacyjne – z zastosowaniem metody podstawowego wskaźnika BIA.

Dodatkowe wymogi kapitałowe – kapitałowe wymogi wewnętrzne wyliczone na ryzyka wymienione w Dyrektywie UE, które Bank uznał za istotne.

Wewnętrzne wymogi kapitałowe to suma wymogów minimalnych oraz wymogów dodatkowych wyliczonych na ryzyka ujęte w Dyrektywie UE, a uznane przez Bank za istotne.

Na podstawie corocznego przeglądu za ryzyka istotne w Banku uznaje się:

- a. kredytowe,
- b. koncentracji,
- c. płynności i finansowania,
- d. stopy procentowej w księdze bankowej,
- e. operacyjne (uwzględnia ryzyko braku zgodności),
- f. rynkowe (rozumiane jako walutowe),
- g. wyniku finansowego,
- h. kapitałowe.

6.2. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny.

Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe z tytułu:

- 1) przekroczenia poziomu 75% sumy aktywów według wartości bilansowej, aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej.
- 2) ryzyka koncentracji.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz wymogów wyznaczonych według poniższych zasad:

Wewnętrzny wymóg – przekroczenie wielkości aktywów o podwyższonych wagach ryzyka

1. Bank uznaje za akceptowany udział aktywów i zobowiązań pozabilansowych o podwyższonych wagach ryzyka 75% i więcej, na poziomie do 75% sumy aktywów według wartości bilansowej powiększonych o udzielone zobowiązania pozabilansowe.
2. Bank uznaje, że kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony wskaźnik określony w ust. 1 i nie wyznacza dodatkowego wymogu (wewnętrznego) z tego tytułu.
3. W przypadku przekroczenia wskaźnika udziału określonego w ust. 1, Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu według poniższych zasad:
 - 1) Bank wyodrębnia aktywa i zobowiązania pozabilansowe według wartości bilansowej, z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej,
 - 2) ustalana jest nadwyżka aktywów i zobowiązań pozabilansowych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad 75% sumy aktywów według wartości bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych (w ujęciu netto),

- 3) wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.
4. W celu wyznaczenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik - w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 75% udziału w sumie aktywów powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko koncentracji

Bank oblicza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko koncentracji w odniesieniu do:

- 1) koncentracji dużych ekspozycji;
- 2) koncentracji branżowej;
- 3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia;
- 4) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy;
- 5) koncentracji geograficznej.

Dla wyznaczenia dodatkowego wymogu w zakresie kapitału na ryzyko kredytowe w obszarze ryzyka koncentracji Bank przyjął sposób obliczania zastosowany przy wyznaczaniu kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe, czyli iloczyn łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe (aktywów ważonych ryzykiem) i wskaźnika 8%.

Dla każdego rodzaju koncentracji kredytowych Bank określił dopuszczalne limity wyrażające akceptowalny przez Bank poziom ryzyka koncentracji w poszczególnych kategoriach. Przekroczenie tych limitów generuje ryzyko, które nie może być zabezpieczone w ramach bieżącej działalności i w takiej sytuacji Bank utworzy dodatkowy, wewnętrzny wymogów zakresie kapitału.

6.3. Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności. Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko operacyjne z tytułu nagłego wzrostu poziomu zrealizowanego ryzyka.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne oraz wymogu wyznaczonego według zasad określonych poniżej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko operacyjne

1. Badaniu i ocenie podlegają poniesione przez Bank straty operacyjne na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.
2. Suma strat operacyjnych, o których mowa w ust. 1, zmniejszana jest o spłaty, uzyskane odszkodowania, wypłaty z polis ubezpieczeniowych etc. oraz z zastosowaniem testu warunków skrajnych – za test warunków skrajnych uznaje się przemnożenie sumy strat operacyjnych przez średni wskaźnik poziomu ryzyka, wyliczony na podstawie dokonanej samooceny ryzyka operacyjnego.
3. Bank dokonuje porównania poniesionych strat operacyjnych, o których mowa w ust.1, z uwzględnieniem ust. 2, w tym z zastosowaniem testu warunków skrajnych, z wyliczonym kapitałem regulacyjnym .

4. Jeżeli suma strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych była w ocenianym okresie niższa od kapitału regulacyjnego, to Bank uznaje kapitał regulacyjny za wystarczający.
5. W przypadku przekroczenia sumy strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych wyliczonego kapitału regulacyjnego, Bank uznaje, że kapitał regulacyjny wyliczony na pokrycie ryzyka operacyjnego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tego tytułu.
6. Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą strat operacyjnych z uwzględnieniem testu warunków skrajnych, a kapitałem regulacyjnym z tytułu ryzyka operacyjnego.

6.4. Kapitał wewnętrzny na ryzyko rynkowe

Bank dokonuje szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko rynkowe w obszarze:

- 1) ryzyka walutowego;
- 2) ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko rynkowe z tytułu:

- 1) ryzyka walutowego – z tytułu skrajnej zmiany kursów walutowych;
- 2) ryzyka ogólnego stóp procentowych w księdze bankowej – z tytułu skrajnej zmiany stóp procentowych.

Kapitał wewnętrzny na ryzyko rynkowe stanowi sumę kapitału regulacyjnego na ryzyko rynkowe oraz wymogów wyznaczonych według zasad określonych poniżej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko walutowe

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko walutowe jest kapitał regulacyjny. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca z wygenerowania pozycji walutowej całkowitej przekraczającej poziom 2% funduszy własnych. Bank oblicza dodatkowy wymóg w zakresie kapitału na ryzyko walutowe z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą kursów walutowych o 30%. W wyniku przeprowadzanego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku na skutek zrealizowania się scenariusza skrajnego. Dodatkowym wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko walutowe jest wielkość o jaką kwota obliczonej straty jest wyższa od kwoty straty oczekiwanej.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Bank wyznacza wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej dla portfela bankowego. Podstawę do szacowania wewnętrznego wymogu w zakresie kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej stanowią łącznie straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych i badań w obszarze zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania, bazowego, opcji klienta oraz zmiany wartości ekonomicznej kapitału.

Wewnętrznym (dodatkowym) wymogiem w zakresie kapitału na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest wielkość o jaką suma kwot obliczonych w ramach testów warunków skrajnych jest wyższa od kwoty straty oczekiwanej.

6.5. Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności

Do oceny poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje relację wartości posiadanych, na datę analiz, aktywów płynnych do depozytów oraz wielkość wskaźnika pokrycia wypływów netto.

Bank przyjmuje, że będzie utrzymywał minimalną wartość wskaźnika pokrycia wypływów netto na poziomie 100%.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko płynności

W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej według dwóch scenariuszy:

- 1) scenariusza zakładającego nagły wypływ 30% depozytów pokryty posiadanymi przez Bank aktywami płynnymi,
- 2) scenariusza obrazowanego przez dwukrotne zwiększenie wag wypływów środków w ramach wyliczania wskaźnika pokrycia wypływów netto.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt (w sensie wyniku) pokrycia wypływu depozytów lub podniesienia wskaźnika wypływów netto powyżej wartości progowej, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy oblicza się zgodnie z zasadami:

1. w teście opisanym w pkt 1 ppkt 1 Bank wyznacza wielkość niedoboru aktywów płynnych jako różnicę pomiędzy wielkością wypływu w wysokości 30% depozytów a bieżącym poziomem aktywów płynnych.
2. w teście opisanym w pkt 1 ppkt 2 Bank wyznacza wielkość niedoboru aktywów płynnych jako różnicę pomiędzy teoretycznym poziomem tych środków, przy którym wskaźnik wypływów netto obliczony przy podwojonych poziomach wag wypływów, osiąga wartość 100% a bieżącym poziomem aktywów płynnych.
3. wynikiem testu – wielkością niedoboru aktywów płynnych, jest kwota określona jako: $\text{Max}(0, \text{niedobór wyliczony w pkt 3.1, niedobór wyliczony w pkt 3.2})$
4. wyznaczone są koszty (w skali 12 miesięcy) ponoszone z tytułu niedoboru aktywów płynnych - jako iloczyn kwoty wyznaczonej w pkt 3 pkt 3 i różnicy oprocentowania środków pożyczanych i lokowanych w Banku Zrzeszającym,
5. oprocentowanie środków pożyczanych z Banku Zrzeszającego jest to oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym na datę analizy powiększone o prowizję od kredytu/oprocentowanie lokat, natomiast dla oprocentowania lokat składanych w Banku Zrzeszającym jest to średnia stawka oprocentowania lokat terminowych do 1 m-ca, oferowana przez Bank Zrzeszający na datę analizy.

6.6. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia wynikającego z:

- 1) wpływu na adekwatność kapitałową instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR - redukcji w danym roku obrachunkowym instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, zaliczanych do funduszy własnych,

- 2) kosztów z tytułu ryzyka obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego poniżej wartości limitowanej.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kapitałowego stanowi suma wymogów.

Wewnętrzny wymóg – wpływ amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR na adekwatność kapitałowa

1. Oceny wpływu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR Bank dokonuje poprzez ustalenie kwoty amortyzacji instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych, pozostałej od daty analizy do końca danego roku obrachunkowego.
2. Kapitał wewnętrzny z tytułu amortyzacji instrumentów nie spełniających warunków określonych w art. 29 i art. 52 CRR wyznacza się w kwocie obliczonej w ust. 1.

Wewnętrzny wymóg – ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego

1. Oceny istotności ryzyka kapitałowego Bank dokonuje poprzez ustalenie kosztów utrzymania wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie minimalnym 10%.
2. Bank sumuje maksymalne wartości poszczególnych wewnętrznych wymogów kapitałowych wyznaczonych dla każdego ryzyka w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.
3. Jeżeli obliczony wewnętrzny współczynnik kapitałowy na podstawie bieżącego poziomu funduszy własnych i maksymalnych wewnętrznych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 2, jest niższy niż 10%, Bank uznaje poziom ryzyka kapitałowego za istotny.
4. Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka kapitałowego Bank oblicza jako koszt pozyskania dodatkowych funduszy w postaci pożyczki podporządkowanej, niezbędnych do uzyskania wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie 10%.
5. Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kapitałowego stanowi sumę kosztów w wysokości określonej w ust. 4, obliczonej w skali roku.

6.7. Kapitał wewnętrzny na ryzyko wyniku finansowego

1. Bank w ocenie istotności poziomu ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania kapitału wewnętrznego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.
2. Bank nie bada istotności poziomu ryzyka wyniku finansowego, jeżeli wypracowany na datę analizy wynik finansowy przeliczony na wartość roczną (annualizowany) w relacji do funduszy własnych na datę analizy, przekracza wskaźnik 10%.
3. Po uwzględnieniu ust. 2, jeżeli różnica pomiędzy wartością planowaną wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę dokonywania oceny kapitału wewnętrznego wartością wyniku finansowego netto, powiększoną o wartość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku jest dodatnia i większa niż 5% planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, to Bank uznaje, że poziom ryzyka wyniku finansowego jest istotny i wyznacza kapitał wewnętrzny z tego tytułu.

4. Kapitał wewnętrzny tworzony jest w wysokości dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

6.8. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR

8 % kwot ekspozycji ważonej ryzykiem w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2023 r. (PLN)

KLASA EKSPOZYCJI	Kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	201 297
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	510 758
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	402 575
Ekspozycje wobec instytucji	32 868
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 516 035
Ekspozycje detaliczne	332 910
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 446 953
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	141 889
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	414 393
Inne pozycje	396 461
RAZEM	10 396 139

6.9. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

W 2023 roku Bank wyznaczał wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku całkowita pozycja walutowa netto nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

6.10. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł III rozdziały 2, 3 i 4 oraz ujawnione oddzielnie

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR. Na dzień 31 grudnia 2023 roku wymóg ten wyniósł 2.441,33 PLN.

7. Ekspozycje na ryzyko kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

8. Bufory kapitałowe – art. 440 Rozporządzenia CRR

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze ostrożnościowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora ponad poziomy minimalne określone w Rozporządzeniu CRR dla:

- 1) łącznego współczynnika kapitałowego (TCR),
- 2) współczynnika kapitału Tier I (T1),
- 3) współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Wymóg połączonego bufora jest sumą wszystkich obowiązujących buforów, tj. bufora zabezpieczającego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka systemowego oraz bufora z tytułu zidentyfikowania Banku jako instytucji o znaczeniu systemowym. Bufory te muszą być pokrywane kapitałem podstawowym typu Tier I.

Bufor zabezpieczający obowiązuje wszystkie banki. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku bufor zabezpieczający wynosił 2,5%.

Bufor antycykliczny nakładany jest w celu ograniczania ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Wprowadzany jest przez ministra właściwego ds. instytucji finansowych w okresach nadmiernego wzrostu akcji kredytowej i rozwiązywany w sytuacji jej spowolnienia.

Bufor ryzyka systemowego służy do zapobiegania i ograniczania długoterminowego ryzyka niecyklicznego lub ryzyka makroostrożnościowego, które może spowodować silne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i gospodarki danego kraju. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów od 19 marca 2020 r. uchylony został obowiązek utrzymywania bufora ryzyka systemowego.

Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym jest dodatkowym wymogiem dla instytucji mogących kreować ryzyko systemowe określanego w drodze indywidualnej decyzji KNF. Komisja zidentyfikowała jako inne instytucje o znaczeniu systemowym Bank Polskiej Spółdzielczości SA oraz SGB-bank i nałożyła na nie bufor w wysokości 0,25%.

9. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

10. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR

10.1. Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Jako należności przeterminowane Bank uznaje niespłacone w terminach określonych w umowie o kredyt należności Banku.

Dla celów kalkulacji wymogów kapitałowych Bank do klas ekspozycji których dotyczy niewykonanie zobowiązania zalicza ekspozycje zagrożone, oraz ekspozycje w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:

- 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku,
- 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej kategorii zaliczane są:

- 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Przy wyliczaniu kwoty przeterminowanej, Bank bierze pod uwagę wszystkie przeterminowane zobowiązania klienta wobec Banku z tytułu kapitału lub odsetek.

Przy wyliczania okresu przeterminowania stosuje się następujące zasady:

- 1) w przypadku salda debetowego – liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia:
 - a) przekroczenia przez dłużnika przyznanego limitu,
 - b) obniżenia kwoty przyznanego limitu,
 - c) powstania salda debetowego bez przyznanego limitu;
- 2) w przypadku kart kredytowych liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia, w którym upłynął termin płatności kwoty minimalnej;

W przypadku ekspozycji, dla których Bank dokonał odnowienia, przedłużenia, zmiany, odroczenia terminu spłaty lub kompensaty kredytów liczba dni przeterminowania liczona jest od dnia wystąpienia przeterminowania według nowych harmonogramów spłaty. Bank uznaje, że istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań, jeżeli:

- 1) zaprzestał naliczania odsetek od kredytu;
- 2) zaliczył ekspozycję do ekspozycji zagrożonych;
- 3) dokonał wewnętrznej restrukturyzacji zadłużenia w wyniku, której umorzył część kapitału, odsetek lub innych płatności.

10.2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego określa Instrukcja – Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Poniatowej.

Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej „rezerwami celowymi” zgodnie z zasadami określonymi w:

- 1) Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 2) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków;
- 3) Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, z późn. zmianami;
- 4) Polityce rachunkowości Banku;
- 5) Instrukcji - Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Poniatowej.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii „normalne” - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- 2) kategorii „pod obserwacją”;
- 3) grupy „zagrożone” - w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Podstawowymi kryteriami prawidłowej klasyfikacji są dwa niezależne od siebie kryteria:

- 1) terminowość spłaty kapitału lub odsetek;
- 2) sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy.

Kategorię ryzyka dla należności dotyczących podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, rolniczą, podmiotów finansowych i jednostek samorządu terytorialnego, ustala się przy wykorzystaniu obydwu w/w kryteriów.

Kategorię ryzyka dla należności dotyczących osób prywatnych z tytułu ekspozycji kredytowych udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustala się tylko przy użyciu kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
- 2) w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek;
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, odpowiednio do jego statusu, powinna w szczególności uwzględniać:

- 1) mierniki ilościowe, do których zalicza się zwłaszcza:
 - a) wskaźniki efektywności działania (np. rentowność, zyskowność kapitału);

- b) wskaźniki płynności;
 - c) wskaźniki rotacji majątku obrotowego i zobowiązań bieżących;
 - d) wskaźniki struktury bilansu (np. wskaźniki zadłużenia i możliwości obsługi długu);
 - e) współczynnik wypłacalności (w przypadku banków) i margines bezpieczeństwa (w przypadku ubezpieczycieli);
- 2) mierniki jakościowe, do których zalicza się zwłaszcza:
- a) jakość zarządzania (ocena kadry kierowniczej);
 - b) stopień zależności od rynku;
 - c) stopień zależności od dotacji rządowych, zamówień rządowych, kilku dużych dostawców lub odbiorców;
 - d) stopień zależności od innych podmiotów grupy;
- 3) dostępne oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, odnoszące się zarówno do dłużnika, jak i państwa jego pochodzenia.

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

1. Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się do następujących kategorii ryzyka:
 - 1) do kategorii N – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy;
 - 2) do kategorii S – ekspozycje kredytowe spełniające jeden z następujących warunków:
 - a) ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 6 miesięcy;
 - b) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, w stosunku do których bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
 - c) ekspozycje kredytowe kwestionowane przez klientów na drodze postępowania sądowego;
 - d) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, których miejsce zamieszkania (pobytu) jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;
 - e) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, w stosunku do których ogłoszona została upadłość konsumencka;
 - f) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów zmarłych, gdzie brak jest dłużnika solidarnego, który dokonał przejęcia długu lub sam był współkredytobiorcą, lub poręczycielem.
2. Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych klasyfikuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, do następujących kategorii ryzyka:
 - 1) do kategorii N – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 1 miesiąca;
 - 2) do kategorii PO – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 1 miesiąca i nie dłużej niż 3 miesiące;

- 3) do kategorii PS – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 3 miesięcy i nie dłużej niż 6 miesięcy;
- 4) do kategorii W – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 6 miesięcy i nie dłużej niż 12 miesięcy;
- 5) do kategorii S – ekspozycje kredytowe spełniające jeden z następujących warunków:
 - a) ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 12 miesięcy;
 - b) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, w stosunku do których bank złożył wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
 - c) ekspozycje kredytowe kwestionowane przez klientów na drodze postępowania sądowego;
 - d) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, których miejsce zamieszkania (pobytu) jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;
 - e) ekspozycje kredytowe dotyczące klientów, w stosunku do których ogłoszona została upadłość konsumenta.
3. Ekspozycje kredytowe klientów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego klasyfikuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, do następujących kategorii ryzyka:
 - 1) do kategorii N – ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 1 miesiąca oraz sytuacja ekonomiczno-finansowa klienta nie budzi obaw;
 - 2) do kategorii PO:
 - a) ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 1 miesiąc i nie przekracza 3 miesięcy oraz sytuacja ekonomiczno-finansowa klienta nie budzi obaw;
 - b) ekspozycje kredytowe, które ze względu na m.in. ryzyko branży, grupy klientów, grupy produktów wymagają szczególnej uwagi ze względu na:
 - wystąpienie zdarzeń polegających na: wprowadzeniu embarga na eksport określonych towarów do znaczących odbiorców zagranicznych, wystąpieniu zarazy na określonym terenie, wystąpieniu suszy/ przymrozków/ powodzi na określonym terenie, zmianie szczegółowych przepisów prawnych powodujących ograniczenie możliwości zbytu towarów,
 - zdarzenia dotyczą ekspozycji, w których Bank ma koncentracje ekspozycji wobec klientów prowadzących: tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami. W przypadku klientów, którzy otrzymali kategorię ryzyka E zgodnie z zapisami Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (M) w Banku Spółdzielczym w Poniatowej,
 - pozyskane informacje z baz SI BIK (raport na datę dokonywania przeglądu) z których wynika, że „Status Sytuacji Ekonomiczno-Finansowej” lub „Status Opóźnienia” wskazuje na zaliczenie ekspozycji klienta w innym banku do grupy „zagrożone”; niezgodność w klasyfikacji ekspozycji w Banku i w innym

banku traktowana jest jako sygnał ostrzegawczy – po zaklasyfikowaniu ekspozycji do kategorii „Pod obserwacją” Bank dokonuje weryfikacji własnego podejścia i w przypadku pozytywnej weryfikacji – utrzymuje ekspozycję w kategorii „Pod obserwacją”, w przypadku negatywnej weryfikacji – dokonuje zmiany klasyfikacji do wyższej kategorii ryzyka;

- ekspozycje kredytowe od klientów, którzy prowadzą działalność gospodarczą/rolniczą (lub zmienili jej profil w przeważającej części) krócej niż 6 miesięcy od daty klasyfikacji, przy czym Bank może zmienić klasyfikację ekspozycji dopiero po przeprowadzeniu pierwszego monitoringu w oparciu o dane finansowe obejmujące okres przynajmniej 12 miesięcy prowadzenia danej działalności, zgodnie z przyjętymi założeniami; wyjątek od tej reguły stanowią klienci, którzy rozpoczęli nową działalność po zmianie formy prawnej, podziale lub połączeniu oraz spółki celowe.

Raz w roku Bank dokonuje weryfikacji ww. założeń.

- 3) do kategorii PS – ekspozycje kredytowe:
 - a) w przypadku, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 3 miesięcy i nie dłużej niż 6 miesięcy;
 - b) klientów, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie dla terminowej spłaty należności;
- 4) do kategorii W – ekspozycje kredytowe:
 - a) w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 6 miesięcy i nie dłużej niż 12 miesięcy;
 - b) klientów, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu;
- 5) do kategorii S – następujące ekspozycje kredytowe:
 - a) ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 12 miesięcy;
 - b) ekspozycje kredytowe klientów, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji (z wyjątkiem spółek celowych, w przypadku których biznesplan/projekcja finansowa zakłada rozpoczęcie likwidacji w trakcie trwania spłaty ekspozycji kredytowej), z wyjątkiem gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji;
 - c) ekspozycje kredytowe klientów, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego;
 - d) ekspozycje kredytowe kwestionowane przez klientów na drodze postępowania sądowego;
 - e) ekspozycje kredytowe klientów, których miejsce pobytu lub prowadzenia działalności jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;
 - f) ekspozycje kredytowe klientów, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalny, uniemożliwiający spłatę długu;

- g) spółek prawa handlowego i spółdzielni oraz innych klientów prowadzących księgi handlowe (pełną księgowość), u których bieżące straty spowodowały naruszenie kapitałów własnych powyżej 50%, w określonych przypadkach (dla oszacowania parametrów naruszenia kapitałów własnych, stosownie do sytuacji, można uwzględnić pożyczki właścicielskie jako element kapitałów własnych, przy czym spłata tych pożyczek jest podporządkowana spłacie kredytu oraz można uwzględnić bierne rozliczenia międzyokresowe wynikające z otrzymanych dotacji rozliczanych w czasie).

Przegląd i klasyfikacja wszystkich ekspozycji kredytowych, na podstawie kryterium terminowości spłat odbywa się z częstotliwością dzienną (codzienna identyfikacja opóźnień i codzienna klasyfikacja). Tworzenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących odbywa się nie później niż w ostatnim dniu każdego miesiąca kalendarzowego.

Proces przeglądu i klasyfikacji wszystkich ekspozycji kredytowych, na podstawie kryterium terminowości spłat jest automatyczny, a ewentualne ingerencje mogą mieć charakter incydentalny (związany, np. z błędami systemu informatycznego). Każda operacja w procedurze nieautomatycznej musi posiadać autoryzację (akceptację) głównego księgowego lub członka zarządu, lub osoby do tego upoważnionej.

Za opóźnienie w spłacie należy rozumieć każdą sytuację, w ramach której nie odnotowano spłaty ekspozycji kredytowej (kapitału lub/i odsetek), w części lub całości, w terminie przewidzianym w harmonogramie spłat (lub w ramach innych postanowień umownych). Przy czym opóźnienie w spłacie części należnej raty kapitałowej lub odsetkowej w kwocie nieprzekraczającej 200 zł, nie wymaga zmiany klasyfikacji.

Przegląd i klasyfikacja ekspozycji kredytowych na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej realizowane są najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał.

1. Standardowy przegląd stosuje się co najmniej raz do roku, na koniec dowolnego kwartału (przy czym okres pomiędzy kolejnymi przeglądami nie może nigdy przekraczać 12 miesięcy i przegląd dokonywany jest zawsze w tym samym kwartale roku), z zastrzeżeniem ust. 2 w przypadku ekspozycji kredytowych spełniających łącznie następujące warunki:
 - a. ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii N;
 - b. kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami banku wobec dłużnika nie przekracza równowartości w złotych kwoty 1 mln euro, obliczonej według kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień dokonywania klasyfikacji;
 - c. kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami banku wobec dłużnika nie przekracza 10% funduszy własnych banku, ustalonych na datę klasyfikacji.
2. W przypadku ekspozycji kredytowych wobec przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność rolniczą (z zastrzeżeniem ust. 3), spełniających warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 2, gdy wartość ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami banku wobec dłużnika przekracza

- 5% funduszy własnych, a nie przekracza 10%, bank zobligowany jest do dokonywania poza standardowym przeglądem rocznym, również przeglądu uproszczonego wykonywanego kwartalnie (na koniec każdego kwartału).
3. W przypadku ekspozycji kredytowych wobec podmiotów prowadzących działalność rolniczą polegającą na uprawach w cyklach rocznych (generującej ponad 50% przychodów), dla których wartość ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami banku wobec dłużnika przekracza 5%, a nie przekracza 10% funduszy własnych, możliwym jest odstępianie od przeglądu uproszczonego i ograniczenie się do rocznego przeglądu standardowego (zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1).
 4. W przypadku ekspozycji kredytowych, gdy zidentyfikowano w trakcie przeglądu uproszczonego co najmniej jeden z symptomów określonych w obowiązującej w Banku procedurze regulującej zasady klasyfikacji, Bank przeprowadza standardowy przegląd odnoszący się do kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej na koniec każdego kwartału, począwszy od kwartału w których zidentyfikowano określone przesłanki do końca roku kalendarzowego w którym one ustąpiły. Zidentyfikowanie braków symptomów ciągłości działania tj. zawieszenia lub wyrejestrowania działalności, stanowi bezpośrednią przesłankę do zmiany klasyfikacji do kategorii zagrożonych, niezwłocznie, najpóźniej do końca miesiąca w którym zidentyfikowano wystąpienie czynnika.
 5. W przypadku ekspozycji kredytowych wobec przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność rolniczą, na potrzeby standardowego przeglądu należy uwzględnić miary stosowne do charakteru i formy organizacyjno-prawnej finansowanych klientów.
 6. Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika uwzględnia, co najmniej następujące kryteria jakościowe takie jak jakość zarządzania (ocena kadry kierowniczej), stopień zależności od rynku, stopień zależności od dotacji rządowych, zamówień rządowych, kilku dużych dostawców oraz stopień zależności od innych podmiotów grupy.
 7. W przypadku, gdy wystąpią nieprzewidywane wcześniej zdarzenia gospodarcze (dotyczące danej ekspozycji kredytowej lub danego podmiotu), częstotliwość przeglądów klasyfikacyjnych ekspozycji kredytowych na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej może ulec zwiększeniu.
 8. Przegląd ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii S spełniających łącznie następujące kryteria:
 - a. utworzono rezerwy celowe i odpisy aktualizujące w wysokości 100% podstawy tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących dla wszystkich ekspozycji wobec danego klienta;
 - b. brak jest perspektyw na zmianę klasyfikacji ekspozycji kredytowej i poziomu tworzonych rezerw celowych, z uwagi na zaawansowany stan windykacji należności w trybie np.: upadłości likwidacyjnej, likwidacji majątkowej lub egzekucji komorniczej przeprowadza się, co najmniej w zakresie oceny jakości i wartości zabezpieczeń oraz skuteczności prowadzonej windykacji i egzekucji.
-

9. W przypadku pozostałych ekspozycji kredytowych wobec klientów instytucjonalnych (tj. wobec: fundacji, stowarzyszeń, parafii, partii politycznych itp.) i jednostek samorządu terytorialnego kryteria oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej należy dostosować do specyfiki ich działalności, uwzględniając w szczególności zdolność do generowania strumieni pieniężnych niezbędnych do spłaty zobowiązania kredytowego.
10. Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta instytucjonalnego i jednostki samorządu terytorialnego można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wystawcy zabezpieczenia lub banku będącego emitentem papierów wartościowych albo zaangażowanego z tytułu operacji rozliczeniowych, które stanowią podstawę zabezpieczenia ekspozycji kredytowych, w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych zabezpieczeniami wymienionymi w ust. 2, załącznika nr 2 do RMF.
11. W przypadku nabycia przez bank czeków, weksli oraz wierzytelności z prawem regresu (np. faktoring), ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (płatnika faktury) można zastąpić oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wierzyciela.
12. W przypadku ekspozycji kredytowych, których spłata jest uzależniona od podmiotów innych niż dłużnik (w szczególności należności z tytułu środków pieniężnych wpłacanych na zabezpieczenie zobowiązań osób trzecich), kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tego z podmiotów i dłużnika, którego sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najgorsza.
13. W przypadku ekspozycji kredytowych stanowiących solidarne zobowiązania osób trzecich, kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej stosuje się w odniesieniu do tej z nich, której sytuacja ekonomiczno-finansowa jest najlepsza.
14. W przypadku oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej dokonywanej na potrzeby klasyfikacji, opartej na założeniach biznesplanu/projekcji finansowej, zasadnym jest ich modyfikowanie w trakcie trwania ekspozycji kredytowej, w sytuacji zmiany warunków zewnętrznych i wewnętrznych (np. zmiana modelu biznesowego, zmiana branży itp.). Zmodyfikowany biznesplan/projekcja finansowa podlega ocenie banku w kontekście realizacji kryteriów sytuacji ekonomiczno-finansowej, a także kryteriów realności wykonalności przedmiotowych opracowań. Bank powinien zwracać jednak uwagę, czy dokonywana modyfikacja biznesplanu/projekcji finansowej nie ma charakteru pozornego i nie służy wyłącznie uzasadnieniu kolejnych zmian terminów spłaty ekspozycji kredytowej. Dotyczy to w szczególności sytuacji gdy zmiana biznesplanu/projekcji finansowej następuje z dużą częstotliwością (np. kilka razy w ciągu roku).

Tworzenie rezerw i odpisów aktualizujących

Podstawę tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

Podstawę tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zakwalifikowanymi do kategorii „pod obserwacją” lub grupy „zagrożone”, można pomniejszyć o wartość zabezpieczeń wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. z późn. zm. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank Spółdzielczy w Poniatowej nie tworzy rezerw celowych i odpisów aktualizujących na ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” i „pod obserwacją”, gdyż utworzona, zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe (Dz.U. 2022 poz. 2324 z późn.zm.), „rezerwa na ryzyko ogólne” zaspakaja w pełni potrzebę tworzenia tych rezerw.

Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”;
- 2) 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”;
- 3) 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Tworzenie rezerw celowych i odpisów aktualizujących odbywa się nie później niż w ostatnim dniu każdego miesiąca kalendarzowego, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów.

Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.

Rezerwę celową zmniejsza się odpowiednio do:

- 1) całkowitej spłaty lub wygaśnięcia ekspozycji kredytowej z tytułu zobowiązania pozabilansowego;
- 2) częściowej spłaty ekspozycji kredytowej, w części odpowiadającej tej spłacie;
- 3) zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji;
- 4) wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych;
- 5) wygaśnięcia ekspozycji kredytowej w wyniku przejęcia przez Bank aktywów dłużnika, jeżeli ich wartość rynkowa jest równa lub wyższa niż dług;
- 6) wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Odpowiedzialność za monitorowanie i dokonywanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, odpowiedzialne jest Stanowisko ds. Monitoringu, przy czym wyniki klasyfikacji przekazuje do akceptacji Zarządu Banku.

10.3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Tabela – kwoty ekspozycji w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2023 r. (PLN)

Klasa ekspozycji	Ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw		
	2022	2023	Średnia kwota ekspozycji
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	140 441 210	175 599 649	158 020 430
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	33 752 134	31 922 383	32 837 259
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5 568 125	5 032 185	5 300 155
Ekspozycje wobec instytucji	45 907 593	46 155 267	46 031 430
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	27 954 699	28 828 096	28 391 398
Ekspozycje detaliczne	5 347 700	6 403 011	5 875 356
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	113 471 223	115 519 701	114 495 462
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 458 416	1 773 607	1 616 012
Inwestycje kapitałowe	4 358 371	5 179 917	4 769 144
Inne pozycje	9 302 804	8 266 312	8 784 558

10.4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

10.5. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Tabela – ekspozycje wg branż – 31.12.2023 r. (PLN)

L.p.	Sektor gospodarki	Stan w PLN
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	15 475 626
2.	Górnictwo i wydobywanie	6 538 238
3.	Przetwórstwo przemysłowe	17 192 996
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną.	3 454 000
5.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	239 585
6.	Budownictwo	21 202 552
7.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	12 705 624
8.	Transport i gospodarka magazynowa	2 798 568
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 050 120
10.	Informacja i komunikacja	1 160 636
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	683 422
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20 308 452
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	46
14.	Działalność w zakresie usług administracyjnych i działalność	888 694
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31 572 899
16.	Edukacja	362
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5 215 528
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	233 185
19.	Pozostała działalność usługowa	97 103
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	50 087 376

Tabela - Ekspozycje wobec MŚP w podziale na klasy ekspozycji – 31.12.2023 r. (PLN)

KLASA EKSPOZYCJ	Ekspozycje wobec MŚP	Ekspozycje wobec MŚP podlegające współczynnikowi wsparcia
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	24 872 596	24 872 596
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	76 240 269	69 669 236
Ekspozycje detaliczne	2 742 258	2 056 694

10.6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Tabela – ekspozycje wg rezydualnych terminów zapadalności – 31.12.2023 r.
(PLN – wartość nominalna)

	<= 1 tydzień	> 1 tygodnia <= 1 miesiąca	> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	> 3 miesiące <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 1 roku	> 1 roku <= 2 lat	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat
Należności										
Sektor finansowy	194 850 091			0	0		2 400 000	1 200 000	0	0
Sektor niefinansowy	21 997 715	1 273 648	1 896 971	3 349 279	7 513 878	12 104 636	28 013 758	30 500 358	23 643 814	4 644 596
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	108 139	100 373	554 426	703 999	1 561 998	2 871 996	27 679 988	21 991 980	6 000 000	0

10.7. Ekspozycje o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane

Tabela – ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości – 31.12.2023 r. (PLN – wartość bilansowa brutto)

Typ kontrahenta	Portfel kredytowy brutto
MSP	4 422 914
Osoby fizyczne	1 055 287
Rolnicy indywidualni	789 092
Przedsiębiorcy indywidualni	737 353
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	76
Instytucje rządowe i samorządowe	139

Tabela – ekspozycje przeterminowane z rozpoznaną utratą wartości – 31.12.2023 r.
(PLN – wartość bilansowa brutto)

Okres przeterminowania	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
Nieprzeterminowane	2 458 383	0
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	38 529	139
Przeterminowane od 30 dnia <= 90 dni	1 944 649	0
Przeterminowane od 90 dnia <= 180 dni	24 193	0
Przeterminowane od 180 dnia <= 1 roku	626 674	0
Przeterminowane > 1 roku	1 912 294	0

10.8. Korekty z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Tabela – korekty z tytułu ryzyka kredytowego – 31.12.2023 r. (PLN)

Typ kontrahenta	Odpis aktualizujący-rezerwy celowe na należności	
	Z rozpoznaną utratą wartości	Bez rozpoznanej utraty wartości
Gospodarstwa domowe	2 374 698	9 148
Przedsiębiorstwa	2 912 389	0
Instytucje niekomercyjne	76	0
Instytucje rządowe i samorządowe	139	

10.9 Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym

Struktura geograficzna ekspozycji nie jest prezentowana, ponieważ Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

10.10. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Tabela – wartość odpisów (rezerw celowych) dla kredytów z rozpoznana utratą wartości oraz dla kredytów bez rozpoznanej utraty wartości (PLN)

ODPIS	WARTOŚĆ
Stan odpisów aktualizujących na dzień 1 stycznia 2023 roku	4 965 104
Utworzone w okresie	3 095 339
Rozwiązane w okresie	1 769 771
Odpisy wykorzystane	994 222
Stan odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2023 roku	5 296 450

11. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia CRR

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Na dzień 31.12.2023 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

12. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31.12.2023 r. Bank nie posiadał ekspozycji którym przypisano wagi ryzyka według ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

13. Ekspozycje na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

13.1. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b)

Nie dotyczy.

13.2. Wymogi zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c)

W 2023 roku Bank wyznaczał wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku całkowita pozycja walutowa netto (ekspozycja) wyniosła 149.808,92 PLN i nie przekroczyła 2% łącznych funduszy własnych Banku – nie wystąpiła konieczność wyznaczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego.

14. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – Część Trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 2.441.331,69 PLN

14.1. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka operacyjnego zgodnie z Rekomendacją 17 Rekomendacji M

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje dobre praktyki rynkowe oraz zalecenia nadzorcze, w tym w szczególności wytyczne wynikające z zapisów Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach.

14.2. Informacja o stratach operacyjnych w podziale na klasy zdarzeń

Na przestrzeni 2023 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego (CRI) stwierdzono wystąpienie 8 223 zdarzeń operacyjnych.

Łączna kwota strat operacyjnych brutto poniesiona na przestrzeni 2023 roku wyniosła 16.478,56 PLN.

Podział zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych według kategoryzacji stosowanej przez Bank zawarto w tabeli poniżej.

Kategoria	Liczba Zdarzeń	Strata Brutto w PLN
Oszustwa wewnętrzne	0	0
Oszustwa zewnętrzne	1	5.945,00
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0
Szkody w rzeczowych Aktywach Trwałych	0	0
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	29	1.875,72
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	8 192	8.657,84
RAZEM	8 223	16.478,56

15. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

Na dzień 31.12.2023 r. Bank Spółdzielczy w Poniatowej posiadał aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nie notowane na giełdzie przedstawione w poniższej Tabeli.

Tabela – Instrumenty kapitałowe posiadane przez Bank według stanu na dzień 31.12.2023 roku (PLN).

Rodzaj aktywa	Wartość bilansowa	Sposób wyceny
Akcje BPS SA	1 796 619	Wg ceny nabycia
Udziały Spółdzielni Ochrony BPS	2 000	Wg ceny nabycia
Obligacje BPS SA	3 600 000	Wg zamortyzowanego kosztu

Skutki finansowe płynące z posiadania wyżej wymienionych aktywów finansowych są ujmowane w księgach w następujący sposób:

- 1) papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;
- 2) naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek;
- 3) należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu;
- 4) w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;
- 5) akcje i udziały mniejszościowe w jednostkach innych niż jednostki podporządkowane wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

W roku 2023 roku Bank nie wprowadził zmian w zasadniczych założeniach i praktykach mających wpływ na wycenę posiadanych aktywów finansowych (instrumentów kapitałowych).

16. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

16.1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

W odniesieniu do ryzyka stopy procentowej Bank ustala cele strategiczne, zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, poprzez ustalenie poziomu tolerancji na ryzyko zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, wyrażonym poprzez wskaźniki apetytu na ryzyko. Realizacja celów strategicznych ma na celu:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;

2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym;
- 2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości;
- 3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków;
- 4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku informacje z analizy marży oraz jej wpływu na wynik finansowy otrzymuje na każdym posiedzeniu a analiza luki stopy procentowej i wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku przedstawiana jest Radzie Nadzorczej w okresach półrocznych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściej.

16.2. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej

Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych dotyczących zmian wyniku odsetkowego oraz zmiany wartości ekonomicznej kapitału w obszarze:

- 1) zmian wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy na skutek zmian stóp procentowych NBP o 250 bazowych oraz niedopasowania między stopami (ryzyko bazowe) w wysokości 35 punktów bazowych, na podstawie sumy wyników odrębnie przeprowadzanych testów dla ryzyka przeszacowania, ryzyka opcji klienta oraz ryzyka bazowego;
- 2) wpływu zmian stóp procentowych o 200 punktów bazowych na wartość ekonomiczną Banku.

Największa część ryzyka stopy procentowej jest związana z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością miesięczną lub kwartalną w przypadku poziomu wartości ekonomicznej kapitału. Wyniki testów stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.

W wyniku analizy stwierdzono, że na dzień 31.12.2023 r. poziom ryzyka stopy procentowej obejmujący ryzyko bazowe i przeszacowania łącznie jest umiarkowany. Bank tworzył wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w wysokości 3 239,76 tys. zł.

Szacunkowa zmiana wyniku odsetkowego wyliczona w ramach ryzyka całkowitego, przy spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych wyniosła 3 918,83 tys. zł, natomiast przy spadku stóp o 250 punktów bazowych 5 680,63 tys. zł.

17. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy. Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

18. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia CRR

18.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd Banku i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza Banku omawiała zbiorczo zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń na swoim posiedzeniu w miesiącu lutym 2023r. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitecie ds. wynagrodzeń.

Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

Średnie całkowite wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym (z premiami oraz innymi dodatkami jakie otrzymują pracownicy Banku) nie może przekroczyć 25%.

18.2. Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Na system wynagrodzeń w Banku składają się wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia zmienne. Wynagrodzenie całkowite jest adekwatne i uwzględnia cele Polityki, a proporcje pomiędzy stałym wynagrodzeniem, a wynagrodzeniem zmiennym umożliwiają prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane osobom, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie ogranicza zdolności Banku do podwyższania funduszy własnych.

Podstawę kształtowania polityki wynagrodzeń Banku stanowi wynagrodzenie zasadnicze.

Podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego osób mających istotny wpływ na profil ryzyka jest ocena efektów ich pracy i danej komórki organizacyjnej, w której są zatrudnieni oraz wyników w obszarze odpowiedzialności tych osób z uwzględnieniem wyników całego Banku. Wynagrodzenie zmienne jest ustalone w sposób przejrzysty, możliwy do zweryfikowania, zapewniający efektywną realizację Polityki.

Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń, tj. wynagrodzenia Zarządu Banku w części zmiennej wynagrodzenia, są zależne od: wyniku finansowego netto, wskaźnika jakości portfela kredytowego, łącznego wskaźnika kapitałowego, zwrotu z kapitału własnego (ROE), wskaźnika płynności LCR, wyniku z tytułu rezerw celowych. Ocenie podlegał stopień wykonania ww. wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.

18.3. Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień.

Oceny efektów pracy członkom Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii w oparciu o kryteria ilościowe i jakościowe.

Kryteria ilościowe to:

- 1) jakość portfela kredytowego
- 2) realizacja zaplanowanego na dany rok wyniku finansowego netto;
- 3) łączny wskaźnik kapitałowy
- 4) zwrot z kapitału własnego (ROE)
- 5) wskaźnik płynności LCR,
- 6) wynik z tytułu rezerw celowych

Kryteria jakościowe to:

- 1) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
- 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
- 3) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno- finansowym w okresie objętych oceną.

Oceny efektów pracy pracowników, nie będących członkami zarządu dokonuje Zarząd. Podstawą przyznania premii jest pozytywna ocena stopnia realizacji wyznaczonych celów. Ocena dokonywana jest w cyklach kwartalnych.

18.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013

Ustalono, iż składnik zmienny dla osób zajmujących stanowiska istotne w Banku nie może przekraczać 100% wynagrodzenia zasadniczego.

18.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Nie dotyczy.

18.6. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa

Tabela – Łączne koszty osobowe brutto wypłacone w 2023 roku – wynagrodzenie zasadnicze, premie, pozostałe składniki, narzuty – dane w PLN (brutto)

Opis	PLN (brutto)
Zarządzanie Bankiem	902 136
Pozostała działalność	3 912 585
Razem	4 814 721

18.7. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Tabela – Zagregowane informacje ilościowe na temat kosztów wynagrodzeń z narzutami, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka – 2023 rok (PLN)

L.p.	Pozycja	Wartość
1.	Stanowiska kierownicze	Członkowie Zarządu Banku,
2.	Liczba osób zajmujących stanowiska kierownicze	3
3.	Wynagrodzenie stałe wypłacone w 2023 r.	648 133
4.	Wynagrodzenie zmienne za 2023 r. podlegające polityce zmiennych składników wynagrodzeń	254 731
4.1.	Przyznany składnik nieodroczonego, podlegający polityce zmiennych składników wynagrodzeń	-
4.2.	Naliczony i jeszcze nie przyznany składnik odroczonego (na okres trzech kolejnych lat) podlegający polityce zmiennych składników wynagrodzeń	-
5.	Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	-
6.	Płatności związane z podjęciem zatrudnienia i zakończeniem stosunku zatrudnienia (odprawy)	-
6.1.	Liczba osób otrzymujących takie płatności	-
6.2.	Najwyższa płatność	-
6.3.	Wartość składnika odroczonego zmiennych składników wynagrodzeń za lata poprzednie (2020 – 2022) wypłacona w 2023 r.	-

18.8. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

Bank Spółdzielczy w Poniatowej nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2023 roku przekraczało równowartość 1 mln EUR.

19. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1. Bank ujawnia informacje w zakresie wskaźnika dźwigni uwzględniając Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Tabela – wskaźnik dźwigni – 31.12.2023 r. (PLN)

Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję kapitału	
Miara kapitału	Wartość
W pełni wprowadzona definicja	9,88
Definicja przejściowa	9,88

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni – 31.12.2023r. (PLN)

Ekspozycja	Wartość
Inne pozycje pozabilansowe	15 678 967
Inne aktywa	398 254 462
Ekspozycje z tytułu instytucjonalnego systemu ochrony wyłączone zgodnie z art. 429a ust 1 lit c CRR	- 45 646 054
Wartość aktywów odliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier 1	- 20 317
Razem	368 267 058

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Inne aktywa – 31.12.2023 r. (PLN)

Inne aktywa	Ekspozycje wskaźnika dźwigni	Aktywa ważone ryzykiem
Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	175 599 649	2 516 208
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których NIE traktuje się jak państwa	36 954 568	11 416 662
Instytucje	509 213	410 856
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	100 847 616	74 765 884
Ekspozycje detaliczne	6 054 637	4 055 601
Przedsiębiorstwa MSP	17 422 888	13 274 498
Pozostałe ekspozycje	13 446 229	10 135 684
Niewykonanie zobowiązania	1 773 607	1 773 607

Tabela – podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni: Pozabilans – 31.12.2023 r. (PLN)

Pozycje pozabilansowe	Ekspozycje wskaźnika dźwigni
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 10 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	0

Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 20 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	155 880
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 50 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	10 123 180
Pozycje pozabilansowe o współczynniku konwersji 100 % zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	5 399 907

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte działania mitygujące.

20. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy - Bank nie stosuje metody IRB.

21. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453 Rozporządzenia CRR

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- 1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz przyjętymi Zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wiarygodności Banku;
- 2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie Rozporządzenia CRR. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 3) uznane techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem CRR, w oparciu o Procedurę szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Poniatowej.

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wiarygodności Banku.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.

Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów;
- 2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych;

- 3) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:

- 1) Hipoteki
 - komercyjna
 - mieszkalna
- 2) Przewłaszczenie
 - zapasy
 - maszyny i urządzenia
 - samochody
 - środki pieniężne
- 3) Gwarancje/poręczenia (w tym wekslowe)/ przystąpienie do długu

Tabela – Ekspozycje zabezpieczone poszczególnymi rodzajami zabezpieczeń 31.12.2023 r. (PLN).

Rodzaj zabezpieczenia	Kwota ekspozycji
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku	0
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	44 948 120
Hipoteka pozostała	67 651 231
Kaucja	400 000
Poręczenie/gwarancja	2 504 185
Przelew(cesja) wierzytelności	9 156 443
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	7 554 281
Przystąpienie do długu	0
Weksel własny	140 332
Weksel własny in blanco	34 627 050
Zastaw rejestrowy	1 687 714
Pełnomocnictwo do rachunku	11 220 739

22. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454 Rozporządzenia CRR

Nie dotyczy.

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

23. Wymogi informacyjne na temat podejścia do ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją 18 Rekomendacji P

Ryzyko płynności w Banku bierze się z niedopasowania kontraktowych terminów zapadalności aktywów i pasywów, tj. w głównej mierze z konieczności finansowania długoterminowych kredytów depozytami o krótszej zapadalności. Realizować się ono może poprzez brak możliwości wywiązania się ze swoich bieżących zobowiązań lub też poprzez straty wynikające ze wzrostu kosztu finansowania, który nie jest pochodną zmienności rynkowych stóp procentowych.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych. Syntetycznym wyrazem wspomnianych celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymanie tolerancji na ryzyko

zgodnej z założonym apetytem na ryzyko, określonym poprzez wskaźniki mierzalne. Na koniec 2023 roku cele strategiczne zostały osiągnięte, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela – Cele strategiczne Banku – wykonanie na 31.12.2023 roku.

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość progowa	Wartość na dzień analizy
1.	Wskaźnik pokrycia wypływów netto Banku (LCR)	≥ 1	3,5374
2.	Stopień pokrycia aktywów o ograniczonej płynności i aktywów niepłynnych funduszami własnymi i pasywami stabilnymi	$\geq 1,01$	2,0515
3.	Wskaźnik udziału depozytów stabilnych w depozytach ogółem	$\geq 50,0\%$	78,57%
4.	Wskaźnik udziału aktywów płynnych w depozytach niestabilnych	$\geq 65,0\%$	245,10%
5.	Wskaźnik udziału obligacji kredytowego w aktywach netto	$\geq 40\%$ $\leq 85\%$	38,54%
6.	Wskaźnik udziału dużych depozytów w depozytach ogółem	$\leq 30,0\%$	11,14%

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. W celu mitygacji tego ryzyka, Bank zarządza płynnością krótko, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności;
- b) bezpieczeństwa;
- c) rentowności.

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem można uznać za scentralizowane. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad zarządzaniem płynnością sprawuje Prezes Zarządu. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Głównego księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół Zarządzania Ryzykami.

Bank Spółdzielczy w Poniatowej zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości SA oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony BPS. W związku z tym Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe,

które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewalwingowy oraz inne kredyty celowe. Bank Zrzeszający jest dla Banku partnerem biznesowym w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych, pomagając w ten sposób zapewnić klientom Banku Spółdzielczego w Poniatowej płynne finansowanie.

Z drugiej strony, w celu poprawy płynności Banku, BPS S.A. może wystąpić jako partner w zakresie transakcji sprzedaży wierzytelności. Jak już zostało wspomniane Bank Zrzeszający pełni również istotną rolę w zakresie zabezpieczania płynności śróddziennej.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Instytucjonalnej IPS, w ramach którego Uczestnicy wzajemnie gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń. W ramach Systemu IPS wydzielony został podmiot którego podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego Uczestnikom w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo, Spółdzielnia ta realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności Uczestników zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową opiera się na monitorowaniu i planowaniu krótkoterminowych wpływów i wypływów, zawieraniu krótkoterminowych operacji na rynku finansowym, w tym z Bankiem Zrzeszającym oraz budowaniu nadwyżki płynności, w której skład wchodzi aktywa wysoko płynne stanowiące rezerwę pokrywającą potencjalne wypływy gotówki z Banku. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. Źródła środków płynnych wg stanu na 31.12.2023 r. zaprezentowano poniżej

Tabela – Rezerwa płynności na dzień 31.12.2023 roku (PLN)

Wyszczególnienie	31.12.2023	Wartość możliwa do uzyskania	Wartość możliwa do uzyskania w zakładanym horyzoncie na datę 31.12.2023r
Środki w kasie	3.290.228	100%	3.290.228
Środki na rachunku bieżącym	2.375.451	100%	2.375.451
Bony pieniężne	144.907.863	100%	144.907.863
Lokaty w Banku Zrzeszającym do 30 dni	11.810.000	100%	11.810.000

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie gospodarstw domowych oraz instytucji rządowych i samorządowych (składających się na tzw. bazę depozytową). Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. osadem na depozytach. W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności, Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności

pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym. Ma to odzwierciedlenie w charakterystyce konstruowanych produktów depozytowych. Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonego na nich osadu według stanu na 31.12.2023 r. prezentuje poniższa tabela

Tabela – Struktura podstawowych źródeł finansowania Banku na dzień 31.12.2023 roku, w PLN

Rodzaj	Stan	Osad (średni stan depozytów minus 2*odchylenie standardowe)	Wskaźnik osadu (osad/średni stan depozytów)
Depozyty podmiotów niefinansowych	312 973 601	241 711 125	
a) osób fizycznych, w tym:	238 320 054	199 680 004,57	
bieżące	89 034 816	81 942 750	93,70%
terminowe	149 285 239	117 737 255	88,16%
b) pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	74 653 546	42 031 120	
bieżące	58 407 305	37 031 309	76,37%
terminowe	16 246 241	4 999 811	46,88%
Depozyty instytucji samorządowych	28 685 911	26 725 806	x
bieżące	26 730 743	26 507 278	69,10%
terminowe	1 955 168	218 528	7,20%
SUMA OSADU BAZY DEPOZYTOWEJ		20 344 643	
RAZEM BAZA DEPOZYTOWA		341 659 512	X

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR oraz NSFR. LCR obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. NSFR jest wskaźnikiem stabilnego finansowania określa płynność długoterminową, czyli właściwą strukturę terminową aktywów i pasywów, która zapewnia ciągłość finansowania działalności banku

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyływami dotyczącymi kolejnych 30 dni – zakłada się, że przyływy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości odpływów. Współczynnik NSFR obliczany jest jako stosunek dostępnej kwoty finansowania stabilnego (tj. stabilne fundusze własne i obce) do sumy pozycji wymagających stabilnych źródeł finansowania (tj. aktywa niepłynne i o ograniczonej płynności) w okresie jednego roku przy rozszerzonym scenariuszu warunków skrajnych, wymagany prawem, poziom wskaźników LCR i NSFR w 2023 roku wynosił ponad 100%.

Wskaźnik LCR i NSFR obliczany jest na każdy dzień roboczy, a informacja o jego poziomie przekazywana jest Prezesowi Zarządu Banku. Dodatkowo, informacja o kształtowaniu się wskaźnika przedkładana jest każdorazowo na posiedzeniach Zarządu Banku, a następnie – w okresach półrocznych - na Radę Nadzorczą Banku. Na koniec 2023 wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 353,74%, zaś wskaźnik NSFR na poziomie 205,15%.

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności. Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów, aby poprawnie prognozować zachowanie się struktury bilansu oraz wpływów i wypływów w czasie. Schematy urealniania wynikają bądź to ze specyfiki instrumentów finansowych bądź też z zaobserwowanych historycznie zachowań, takich jak przedpłaty kredytów czy utrzymywanie się osadu depozytowego. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów.

Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości istotnie wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

Tabela - Urealniona luka płynności na 31.12.2023 r.

Luka	Do 7 dni	Do 1 miesiąca	1 - 3 m-cy	3 - 6 m-cy	6 miesięcy do 1 roku	1 rok - 3 lata	3-5 lat	5-10 lat	Pow. 10 lat
Limit ostrzegawczy	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Wskaźnik skumulowanej luki płynności	3,01	3,58	3,25	3,14	2,96	2,57	2,21	1,75	1,05

W ramach zarządzania płynnością średnio i długoterminową Bank dokonuje planowania uwzględniającego przyszłe potrzeby płynnościowe. W ramach procesu budżetowego oraz okresowych przeglądów jego realizacji Bank planuje rozwój aktywów i pasywów w taki sposób, aby kluczowe wskaźniki płynnościowe utrzymywane były na wymaganym poziomie.

Bank bada narażenie na ryzyko płynności w sytuacji skrajnej przeprowadzając testy warunków skrajnych, przy założeniu zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej i jednoczesnej konieczności utrzymania obowiązujących wskaźników na wymaganym poziomie. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych:

Wariant wewnętrzny

Scenariusz nr 1

Horyzont czasowy: Krótkotrwały (7 dni)

Skala: bardzo dotkliwy

Założenia scenariusza:

Wpływ środków w wyniku likwidacji depozytów klientów banku wg poniższego schematu:

- a) osoby fizyczne – wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 10% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

- b) przedsiębiorcy - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 20% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
- c) jednostki samorządu terytorialnego - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 7 dni oraz dodatkowy wypływ 50% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

Zwiększenie wypływu środków w wyniku likwidacji depozytów klientów:

- a) obsługiwanych internetowo lub mobilnie – wartość depozytów przemnaża się przez 15%,
- b) z podwyższonym oprocentowaniem – wartość depozytów o podwyższonym oprocentowaniu przemnaża się przez 15%

Interakcje wynikające z innych testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez bank:

- a) Ryzyko kredytowe – brak wpływu spłat rat kredytów w wyniku pogorszenia się jakości portfela kredytowego – 5%,
- b) Ryzyko walutowe – zwiększony wypływ środków depozytowych w wyniku zmiany kursu waluty o 30%,
- c) Ryzyko stopy procentowej – zwiększenie wypływu depozytów w wyniku obniżki stóp procentowych – 10% środków, które w wyniku obniżki stóp procentowych mogłyby stać się depozytami nieoprocentowanymi

Koszt pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym. Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali do końca roku (wpływ na wynik bieżącego okresu) oraz w skali 1 roku.

Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części podstawowej.

Scenariusz nr 2

Horyzont czasowy: Dłuższy okres (1 miesiąc)

Skala: mniej dotkliwy

Założenia scenariusza:

Wpływ środków w wyniku likwidacji depozytów klientów banku wg poniższego schematu:

- a) osoby fizyczne – wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 2% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
- b) przedsiębiorcy - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 4% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.
- c) jednostki samorządu terytorialnego - wypływ 100% depozytów, które stają się wymagalne w ciągu 1 miesiąca oraz dodatkowy wypływ 15% depozytów, których termin wymagalności przypada poza tym horyzontem czasowym.

Zwiększenie wypływu środków w wyniku likwidacji depozytów klientów:

- a) obsługiwanych internetowo lub mobilnie – wartość depozytów przemnaża się przez 15%,
- b) z podwyższonym oprocentowaniem – wartość depozytów o podwyższonym oprocentowaniu przemnaża się przez 15%

Interakcje wynikające z innych testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez bank:

- a) Ryzyko kredytowe – brak wpływu spłat rat kredytów w wyniku pogorszenia się jakości portfela kredytowego – 5%,
- b) Ryzyko walutowe – zwiększony wpływ środków depozytowych w wyniku zmiany kursu waluty o 30%,
- c) Ryzyko stopy procentowej – zwiększenie wypływu depozytów w wyniku obniżki stóp procentowych – 10% środków, które w wyniku obniżki stóp procentowych mogłyby stać się depozytami nieoprocentowanymi

Koszt pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym. Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali do końca roku (wpływ na wynik bieżącego okresu) oraz w skali 1 roku.

Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części uzupełniającej.

Scenariusz 3

Horyzont czasowy: Dłuższy okres (1 miesiąc)

Skala: mniej dotkliwy

Założenia scenariusza:

- wpływ 20% bazy depozytowej (depozytów stabilnych i niestabilnych)

Wpływ depozytów zostanie zaspokojony z rezerwy płynności.

Celem testu warunków skrajnych jest określenie wpływu testu na obowiązujące w Banku limity ograniczające ryzyko płynności oraz nadzorcze miary płynności.

Scenariusz 4

Horyzont czasowy: Dłuższy okres (1 miesiąc)

Skala: mniej dotkliwy

Założenia scenariusza:

- wzrost obligacji kredytowego o 20%

Środki na wypłaty kredytów zostaną pozyskane z rezerwy płynności.

Celem testu warunków skrajnych jest określenie wpływu testu na obowiązujące w Banku limity ograniczające ryzyko płynności oraz nadzorcze miary płynności

Scenariusz 5

Horyzont czasowy: do 1 m-ca

Skala: dotkliwy

Założenia scenariusza:

Test przeprowadzany jest raz w roku

Bank w ramach testu szacuje poziom wskaźnika LCR w sytuacji:

- obniżenie wartości wpływów o środki należne od klientów
- wzrost wpływów o 100%
- Bank w wyliczeniu wskaźnika LCR nie uwzględnia depozytu obowiązkowego

Wariant zewnętrzny

Bank określa i analizuje scenariusze sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowej, związane z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące sytuację:

- 1) zwiększonego zapotrzebowania na środki,
- 2) niemożność uzyskania finansowania zewnętrznego,
- 3) pochodzenie źródeł finansowania obsługi klientów w sytuacji awaryjnej,
- 4) ustalenie maksymalnego okresu obsługi klientów Banku, bez konieczności odmowy wykonywania ich operacji, który to czas pozwala Zarządowi na podjęcie działań stabilizujących sytuację.

Maksymalny okres obsługi klientów wyrażony jest w dniach operacyjnych (w dniach roboczych przeznaczonych w Banku do obsługi klientów) i oznacza:

- 1) zdolność Banku do obsługi gotówkowej klientów (realizacja zleceń poprzez kasy Banku, bankomaty),
- 2) zdolność Banku do bezgotówkowej obsługi klientów (związanych z zapewnieniem rozliczeń dokonywanych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego).

Bada się **4 scenariusze** wzrostu dynamiki wpływu środków w sytuacji kryzysowej: 125%, 150%, 175% oraz 200%. Zestawienie maksymalnego czasu obsługi zgodne z sporządzane jest miesięcznie i analizowane przez Zespół, a wyniki przedstawiane są Zarządowi.

W przypadku, gdy wyznaczony maksymalny okres obsługi klientów jest niższy niż 3 dni Zespół dokonuje analizy i przedstawia wnioski celem podjęcia działań stabilizujących sytuację Banku.

Wariant mieszany

Horyzont czasowy: do 7 dni i do 1 m-ca

Bank w ramach testu szacuje skutki łącznego kryzysu wewnętrznego i zewnętrznego zakładając, że w wyniku ich agregacji następuje:

1. Utrata depozytu obowiązkowego i obniżenie o jego wartość aktywów płynnych.
2. Dla zbadania skutków poważnych zakłóceń operacyjnych i rozliczeniowych zaburzających funkcjonowanie jednego lub więcej systemów płatniczych i rozliczeniowych, Bank wykonuje

test według założeń iż niemożliwym jest skorzystanie ze środków zdeponowanych na lokatach w Banku Zrzeszającym.

3. Bank uruchamia środki z wykupu bonów pieniężnych.
4. Spłaty kredytów sektora niefinansowego w terminie zapadalności do 1 m-ca na poziomie 70%
5. Odpływ depozytów na poziomie określonym w scenariuszu wariantu wewnętrznego
6. Bank dokonuje pomiaru kosztu pozyskania finansowania i wpływ na wynik finansowy – koszt pozyskania finansowania wyznaczany jest w oparciu o ceny obowiązujące w Banku Zrzeszającym. Koszt pozyskania środków wyznaczany jest w skali 1 roku.
7. Celem testu warunków skrajnych jest wyznaczenie wielkości bufora płynności w części podstawowej i uzupełniającej.

Z wyniku przeprowadzonych sporządzany jest stosowny raport opisujący jego skutki Test wykonywany jest co najmniej raz w roku w terminie do 31 marca każdego roku.

Testy warunków skrajnych odwrócone:

Test przeprowadzany jest raz w roku

Horyzont czasowy do 1 m-ca

Scenariusz 1

Bank bada o ile może zwiększyć wolumen depozytów niefinansowych, aby wskaźnik LCR nie obniżył się poniżej 100%.

Scenariusz 2

Bank bada jaki musi utrzymać poziom aktywów płynnych, aby wskaźnik LCR nie obniżył się poniżej 100%. Test wskaże również ilość środków możliwych do zaangażowania w akcję kredytową.

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności i finansowania Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością.

25. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

25.1. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania zawarto w części 3. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem niniejszego Ujawnienia.

25.2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest elementem systemu zarządzania Bankiem. Za opracowanie, wdrożenie i zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz dokonuje corocznej oceny tego systemu.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony).

Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników jednostek i komórek pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych;
- 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - a. monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
 - b. monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli;
- 2) komórkę ds. zgodności;
- 3) komórkę audytu wewnętrznego.

Funkcja kontroli - ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji

tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

Komórka ds. zgodności – ma za zadanie zapewnianie zgodności, w tym identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie komórki regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą.

Niezależna komórka audytu wewnętrznego ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, działająca na zasadach określonych w Umowie Systemu.

Rada Nadzorcza:

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o: informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu; raportów z audytu wewnętrznego realizowanego przez SSOZ BPS; ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK) oraz istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza Politykę zgodności Banku;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności.

Zarząd Banku:

Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku zapewnia niezależność komórce ds. zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników w tej komórce organizacyjnej.

Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką ds. zgodności

W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
- 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej:

Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Komórki ds. zgodności na podstawie:

- 1) opinii Komitetu Audytu;
- 2) informacji sporządzonych przez Zarząd;
- 3) okresowych raportów Komórki ds. zgodności;
- 4) istotnych, z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, informacji uzyskanych od podmiotów zewnętrznych;
- 5) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta;
- 6) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np.: KNF, UOKIK);
- 7) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinie dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Rada Nadzorcza informuje jednostkę zarządzającą systemem ochrony o wynikach dokonanej oceny. Rada Nadzorcza może rozpatrywać propozycje zmian w zakresie systemu kontroli wewnętrznej przedstawionych przez Zarząd.

25.3. Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części 18. Polityka w zakresie wynagrodzeń niniejszego Ujawnienia.

25.4. Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

26. Informacja o wynikach oceny adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka Banku

Na podstawie przeprowadzonej analizy adekwatności zakresu ogłaszanych informacji do skali i profilu ryzyka ponoszonego przez Bank Spółdzielczy w Poniatowej stwierdzono, że nie zaistniały przesłanki do ogłaszania informacji dodatkowych, które nie zostały objęte zakresem niniejszego Ujawnienia.

Stosując kryteria oceny, określone w Polityce informacyjnej, stwierdzono co następuje:

- 1) na przestrzeni 2023 roku nie odnotowano uwag uczestników rynku, ani też innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji, w celu oceny działalności Banku w obszarze: metod szacowania kapitału, technik i metod stosowanych przez Bank w celu identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 2) Bank nie odnotował uwag w obszarze polityki informacyjnej, wynikających z procesu „Badanie i Ocena Nadzorczą (BION)” przeprowadzonego w 2023 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Poniatowej

Zarząd BS Poniatowej:

- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, informacje ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia CRR zostały przygotowane w zgodności z wewnętrznymi procesami kontroli;
- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem istotnym w Banku Spółdzielczym w Poniatowej, daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku ;
- zatwierdza niniejszy Raport „Ujawnienie informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom wg stanu na 31.12.2023 r.”, w którym umieszczono informacje na temat wszystkich istotnych

ryzyk, omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności oraz zawarto kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez BS Poniatowa, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko wrażoną w formie strategicznych limitów tolerancji, określoną przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Poniatowej

Anna Czarnecka - Prezes Zarządu

Waldemar Kramek - Wiceprezes Zarządu

Paweł Mirosław - Wiceprezes Zarządu